

nigheden en Præst, som maasse slet ikke tiltaler nogen af Retningerne. Det er imidlertid underligt, at det ærede Mindretal i Udvalget staar paa dette Standpunkt og vil negte saadant et Mindretal at faae sit Ønske opfyldt, da det jo dog selv er et Mindretal. Det er, forekommer det mig, en underlig Modsigelse, naar Mindretallet i Udvalget siger, at, før et Mindretal skal kunne faae en Præst, som tiltaler det, og som det er tilfreds med, maa vi ønske, at Menigheden kan faae en Præst, som slet ingen af dens Medlemmer ere tilfredse med. Det er dette, som ligger i det ærede Mindretals Forklaring gennem dets Ordfører. Jeg siger nu, at det er meget ønskeligt, at saamange som mulig i en Menighed kunne blive tilfredse med den Præst, der bliver beskikket, hvad enten disse Mange blive et Flertal eller et Mindretal. Saa er det, at Fjolfekirken, som jo indenfor dens Grændser har indrømmet stor Frihed baade med Hensyn til Præsterne og med Hensyn til Menigheden, siger: Vi aabne Udvei for de andre Medlemmer, som ikke kunne føle sig tilfredsstillende ved den, der er bleven Præst, til at faae deres aandelige Trang tilfredsstillet paa anden Maade. Dette er, mener jeg, den rette Frihed, den rette Wei at gaa, hvorimod man ikke skal sige: Desjom Flertallet af Eder ikke kan være tilfreds, skal Ingen af Eder være det. Jeg tror, at det er rigtigere at sige: Den største Del af Menighedens Medlemmer, der kan blive tilfreds, hvad enten det er Flertallet eller ikke, skal have den til Præst, som den ønsker, og for de Øvrige aabne vi paa anden Maade en Udvei til at opnaa, hvad de ønske. Det er denne Wei, vi stadig ere gaaede i disse Forhold, og det er den, vi ogsaa maa gaa for Fremtiden. Vi skulle ikke søge at gjøre Alle utilfredse, men søge at gjøre Alle tilfredse; det er den rette Wei og den kristelige Wei. Dobbelt rigtig bliver det, naar man erindrer, hvad jeg har gjort gjældende, at vore Præsters Udbannelse lader ganske overordentlig meget tilbage at ønske med Hensyn til at gjøre dem fittede til at være kristelige Sjælsørgere. Man opstiller som det første Hensyn, at de skulle være lærde Mænd, men om de kunne være kristelige Sjælsørgere, det lader man staa hen, det lader man være et Spørgsmaal for dem, efterat de have tilendbragt deres Studier. Det var blot denne Tanke, jeg vilde gjøre gjældende. — Den ærede Minister kan det jo ikke hjælpe, at vi tale med; det er jo aldeles frugtesløst at ytre sig angaaende hans Udtalelser i forskjellige Retninger, da vi vide, at vi dermed ikke komme et Skridt videre, end vi nu ere. Kun skal jeg udtale, at, dersom det er Menigheden eller Menighedsmedlemmerne, som ansøge om en Præst, føvend de vide, om denne har indgivet eller vil indgive sin Ansøgning om det paagjældende Embede, maa de være meget forblindede; thi det Første, som Menighedsmedlemmer, der ønske en bestemt Præst,

maa vide, er, om denne Præst vil indgive en Ansøgning om Embedet, og vil han det ikke, maa det overordentlig misbilliges, at de desuagtet gaa til at ansøge om ham. Vi have jo imidlertid offentlig set Tilfælde, hvor det var givet, at den Vedkommende ønskede Embedet, og hvor man troede, at alle Forhold ogsaa talte for, at han maatte faae det; medens han tværtimod ikke fik det, uden at man ret kunde se Grundene derfor.

Th. Nielsen: Jeg skal kun gjøre den korte Bemærkning, at, naar den ærede Ordfører for Mindretallet (Gad) sagde, at mit Standpunkt i Grunden var dette, at Sognemenigheden var en ren Uting, saa skal jeg dertil sige, at maasse de Sognemenigheder, som han elsker saa meget, for mig vilde være en Uting. Jeg veed det dog ikke, thi jeg veed ikke rigtig, hvorledes det ærede Medlems Medlems Sognemenigheder skulle se ud; men ganske vist er der Meget, der tyder paa, at de Sognemenigheder, han ønsker, ere saadanne, hvor der i mine Tanker hersker en altsor stor Fordragelighed. Det ærede Medlem er ogsaa i nogen Forlegenhed med at finde Naam paa de Folk, som han syntes at sympathisere med; men det endte dog med, at det var dem, som han med et fremmed Ord kaldte Orthodoye. Det Flertal imidlertid, der er orthodox, tror jeg nok mangen Gang er i den Tilstand, at det ikke har nogen synderlig Mening. Løvrigt vil jeg kun bemærke, at jeg ønsker alle Sognemenigheder forandrede til Valgmenigheder. Jeg ønsker Flertallet alt Godt, og jeg ønsker ogsaa Mindretallet alt Godt, men det Gode vil bedst opnaas derved, at hver af Parterne faar sin Billie. Lad derfor kun Flertallet seile sin egen Sø. Naar de have faaet den Præst, som de bestemt ønske, saa vil det være bedst for dem selv; men lad saa ogsaa Mindretallet til Gjengjæld faae deres Ønske opfyldt derved, at vi sætte dem i Stand til at faae den Præst, som de ønske, og derved, at vi støtte dem ved at give dem til Afgang til Kirkerne og noget af det Øverstud, der rimeligvis vil blive tilbage fra Sognepræsternes nuværende Lønning. Det er den Maade, hvorpaa jeg tror, at vi skifte Sol og Bånd nogenlunde lige mellem Parterne, og den Maade, hvorpaa jeg tror, at der kommer den sandeste og bedste Enighed tilveie.

Berg: Jeg vilde gjerne lægge et Ord ind for, at der i det Lovforslag, som her forhandles, kunde blive optaget Noget, som hidtil har været savnet der, og jeg tænker derved paa Bestemmelsen om Valget af de geistlige Tilsynsmænd, Provster og Biskopper. Man er jo i den Henseende som bekendt gaaet bort fra de gamle tidligere Bestemmelser, saa at Valget af Provst og Biskop nu er lagt i Ministeriets Haand, efterat Ministeren ifølge vor Grundlov har Ret til at være